

IZHAJA VSAK DAN

Čudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamezne števe se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih točkah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, črtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 25 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in uročljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašne in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti štev. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Brzjav.

Ogrski državni zbor.

Pretep v ogrskem državnem zboru. — Nekateri ministri ranjeni do krvi.

BUDIMPEŠTA 21. Današnja, zadnja seja državnega zbora je bila odprta ob 10.30 predp. V začetku je bila seja mirna, a je postala nazadnje tako hrupna, kakor dosedaj še nobena seja ogrskega državnega zbora. Odigrali so se prizori, kakršni so bili dosedaj nepoznani v ogrskem parlamentu.

Predsednik je dal prečitati najprvo cesarjevo ročno pismo od 10. januarja, s katerim je bilo zaključeno zasedanje državnega zbora. Potem je bilo prečitano kraljevo ročno pismo, s katerim se je sklicalo državni zbor na novo zasedanje za dne 21. marca.

Predsednik je omenil velike povodni na Francoskem ter je priobčil zbornice razne dopise, mej temi kr. reskript, v katerem se poroča, da bo jutri prečital prestolni govor nadvojvoda Josip. Poslanci so poslušali čitane mirno.

Proti razpustitvi drž. zbora.

Posl. Batthyany (Justhova stranka) je izjavil v imenu svoje stranke, da pomenja razpustitev državnega zbora v stanju ex-lex kršitev zakonov. Stranka ne dela za to odgovornega kralja, kateremu se poklanja v največjem spoštovanju, dvigniti mora pa težka očitanja proti vladi. (Pohvala na levi.) Taki ukrepi vlade so pripravni da omajajo zaupanje vedno lojalnega naroda v krono. (Pritrjevanje na levi.) Govornik je opisal izvolitev Hieronymi-ja v Iglo in rekel, da bi bilo to največje izdajstvo na domovini, ako se je pri tem uporabilo denar došel iz inozemstva. Kritikoval je proglašenje ustave za Bosno, želel seznaniti stališče vlade v vprašanju volilne pravice ter je konečno uročil sklepni predlog, v katerem se protestuje proti razpustitvi poslanske zbornice kakor protuzakoniti. (Živahna pohvala.)

Posl. Fran Košut je izjavil, da smatra tudi njegova stranka postopanje ministrskega predsednika kakor protizakonito in protustavno. Vsi želimo, je rekel govornik, da se povsod harmonija med narodom in krono, to pa ne pomenja, da ima narod popustiti v vsakem vprašanju. Mi nikdar ne opustimo svoje pravice in smo prepričani, da imamo na tem potu za seboj večino naroda. (Živahna pohvala.)

Posl. Rakovszky je naglasil, da tudi ljudska stranka stranka odgoditev in razpustitev zbornice kakor protuzakonito. Govornik vsprejme predlog Batthyany-jev.

Ker ni bil predbelež več noben govornik, je bila debata proglašena zaključeno. Povzel je besedo grof Khuen-Hedervary.

Nepopisen hrup.

Čim se je dvignil ministerski predsednik grof Khuen-Hedervary, je nastal nepopisen hrup, ki je zavzel navsezadnje take dimenzije, da je moral predsednik prekiniti sejo.

Ko je bila seja zopet odprta in je hotel Khuen nadaljevati svoj govor, je nastal na klopih skrajne levice in stranke neodvisnosti tak ropot, hrup in krik, da Khuen kljub temu, da je napenjal na vse grlo svoja pluća, vendar-le ni nihče razumel. Konečno ga je minulo potrpljenje in on je stopil in stenografoval ter jim diktiral zaključek svojega govora.

Ko so člani skrajne levice to videli, so zapustili svoja mesta in se vrgli eni proti

Khuenu, dočim so začeli drugi v pravem pomenu besede

bombardma na ministerskega predsednika.

Posl. Zacharias je vrgel proti njemu nek zapisnik, ki mu je prišel slučajno v roke. Poslanci, posebno oni Justhove in nekateri člani ljudske stranke so začeli pobirati predmete, ki so bili razloženi po mizah in so bombardirali z istimi grofa Khuena.

Metali so proti njemu cele zvezke aktov, črnilnik, in priprave za vžigalice. V kratkem je

grof Khuen krvavel iz dveh ran.

Ena rana je dolga tri centimetre. Drugi ministri so se dvignili iz svojih sedežev, in obkolili ministerskega predsednika, da bi ga branili. Tedaj pa je začel

bombardma tudi na druge ministre, na katere so leteli najrazličnejši predmeti, kakor: knjige, črnilniki, priprave za vžigalice. Bila sta

ranjena ministra domobranstva in poljedelstva.

Slednji je dobil rano pod levim očesom, tako, da mu je

curljala kri po obrazu.

Tudi nekaj poslancev, ki so se nahajali v bližini ministrov, je bilo ranjenih.

Predsednik je bil med tem že davno prekinil sejo, ne da bi bil v splošni zmešnjavi to opazil. Med vladnimi pristaši in pristaši stranke neodvisnosti je prišlo do pravega pretepa.

Poslanci so se obdelovali s pestmi, brcami, klofutami

itd. Zgubili so popolnoma glavo. Ministerski predsednik Khuen-Hedervary, minister za domobranstvo in poljedelstvo so se umaknili za ministersko mizo. Bivši državni tajnik, poslanec Szereny je ponudil grofu Khuen-Hedervary-ju kozarec vode, da si umije svojo rano.

Po prilično polurni borbi je zgubila ista na intenzivnosti in duhovi so se pomalemu umirili. Nastopil je odmor. Ministri so se sestali na konferenco, da bi se posvetovali, če imajo prisostvovati tudi nadaljevanju seje. Poklicali so zdravnika, ki je preiskal ranjene ministre in jim obvezal rane. Rekel je, da potrebujejo brezpogojni mir. Rane bodo ozdravljene tekom osmih dni. Ker člani vlade nimajo izvrševati v zbornici nikako državno-pravno funkcijo več, so sklenili, da se ne vdeležo nadaljevanja seje.

Popoludanska seja.

Po skoraj poludrugournem prekinjenju je bila seja ob 1.30 popol. zopet odprta. V dvorani ni bil navzoč noben minister. Predsednik je rekel, da se zvedel, da so se po suspendiranju seje tukaj vršili obžalovanja vredni dogodki. (Velik hrup. Klici: Seja je še trajala tedaj! Klici pri Justhovi stranki: Mi tega ne obžalujemo!)

Predsednik je izjavil, da pričakuje od poslancev, ki so se udeležili prizorov, da podajo zbornici zadoščenje in da se prijavijo dobrovoljno. (Klici pri Justhovi stranki: Vsa stranka se prijavljuje!)

Grof Albert Apponyi (Košutova stranka) je v interesu ogrskega parlamenta pojavil dotične poslance, naj se prijavijo.

Posl. Hollo (Justhova stranka) je izval, da je ministerski predsednik tolmačil zakon na način, ki mora ogorčiti vsakogar. Prizore je povzročil ministerski predsednik. — Justhova stranka je klicala: Mi vsi prevzamemo odgovornost.

Predsednik Gaal je izjavil, da ima tudi ministerski predsednik pravico, da tukaj pove svoje mnenje. — Posl. Rakovszky (ljudska

str.) je rekel, da kdor je napravil pogreško, naj prizna to možato. Posl. Eitner (Justhova stranka) je izjavil, da prevzema za dogodke odgovornost, če prav ni on sam storil ničesar.

Posl. Zakarias je rekel, da je grof Khuen-Hedervary, ki ni poslanec, izgubil pravico tukaj govoriti, čim je ostavil svoje mesto. V ogorčenju, je nadaljeval govornik, sem hotel preprečiti njegovo protizakonitost in ker nisem imel drugega na razpolago, zagrabil sem zakonik z zbornične mize ter ga vrgel na ministerskega predsednika. (Viharna pohvala pri Justhovi stranki.) Zato sem jaz odgovoren.

BUDIMPEŠTA 21. Posl. Zboray (ljudska stranka) dementuje najodločnejše, da se je nahajal med onimi poslanci, ki so metali knjige in druge stvari proti ministrom.

Kvestor zbornice je izjavil, da uvede strogo preiskavo in da ugotovi provzročitelje nezasiženega incidenta na današnji seji. Na današnjih prizorih v poslanski zbornici sta bila ranjena tudi poslanca Andrej Gaal in Ladislaj Nyegre.

Nemški državni kancelar v Rimu.

RIM 21. Nemški državni kancelar Bethmann-Holweg je ob 1.15 popol. dospel semkaj. Na kolodvoru sta ga pozdravila državni podtajnik v ministerstvu za unanje stvari di Scalea in generalni tajnik Bollati v ministerstvu za unanje stvari kakor zastopnik vlade ter nemški poslanik pri Kvirinalu Jagow in odposlanec pri Vatikanu pl. Mühlberg.

500 hiš pogorelo.

JOKOHAMA 21. (Petr. brz. ag.) Tukaj je izbruhnil požar, ki je upepelil 500 hiš. 3000 ljudi je brez strehe.

Italijansko ministerstvo odstopilo.

RIM 21. Agenzia Stefani poroča: Ministerstvo Sonino je z ozirom na parlamentarni položaj podalo demisijo.

RIM 21. Sonino je v zbornici naznanil, da je kabinet odstopil. V kuloarjih pravijo, da je kabinet podal ostavko, ker je predvidjal, da ostane v manjšini na današnjem glasovanju o paroplovni konvenciji.

RIM 21. Kralj si je pridržal odločitev o demisiji kabineta. Do tedaj bo opravljalo posle sedanje ministerstvo.

RIM 21. Zbornica se je odgodila na nedoločen čas.

Od Raucha do Tomašiča.

Pozornost politične javnosti v monarhiji je zopet enkrat v visoki meri obrnena dogodkom na Hrvaškem. Hrvatski sabor je zopet zbran in po nad dveletnem medvladju nasilja, neustavnosti in brezzakonitosti se Hrvatska povrača k ustavnemu življenju. Povračajo se torej razmere, ob katerih sicer ne bo še narod sam odločal svojo usodo, — do tega ideala konstitucionalnega življenja so avstro-ogrski Slovani še zelo daleč — ali bo vsaj vrhnemu zastopstvu naroda, saboru, omogočena kontrola in beseda kritike o načinu, kakor državna uprava gospodari z narodnim imetjem in kakor skrbi za etične interese naroda.

Nad dve leti je Rauchov tujinski režim svobodno gospodaril v Hrvatski in plenil državne blagajne brez vsake odgovornosti, ker je zamašil usta sistem faktorju, ki naj bi mu bil po temeljnih principih konstitucionalizma odgovoren za vsako svojo odredbo, za vsaki izdani novčič. Ali ravno to — funkcijoniranje narodnega parlamenta —

nad rosniskrečo zemljo sta bila strnjena v eno samo monotono barvo...

Počasi in zaspano so se zibali spodaj po ulici težki kmečki vozovi obloženi s sadjem in zelenjavo za na trg... Na voze so napolnele smrčali kmetje in hlapci, da so jim glave migale semintja, kakor da so pritjevale le na mehki vrvi k okornemu trupu; a konji in voli so šli tudi brez vajeti svojo vsakdanjo pot.

Toliko časa sem gledal tja ven v polumrak, dokler me ni spreletel mrz. Jutranji zrak je bil mrokohladen in je uplival na moje živce ravnotako utrujevalno, kakor nejasne misli, ki sem se jim udal...

Ko sem zaprl okno in sem hotel leči kar oblečen še malo v posteljo, sem zaslišal drsajoče korake na koridorju. Pogledal sem pri vratih in zapazil gospo Rupnico, ki je prišla menda ravno iz podstrešne sobice.

— Dobro jutro! — je klicala. Tako zgodaj, in že pokonci? — Težka in huda noč je bila. Hvala Bogu, da je Tilka slednjič vendarle zaspala. Spanje je boljše in več vredno nego vsako zdravilo. — Pravzaprav bi se morala jeziti na vas in bi vam lahko

je bilo, česar Rauchov režim ne le ni trebal, ampak bi bilo naravnost onemogočalo obstanek tega režima. Rauchov režim in delovanje hrvatskega sabora: to sta bila dva pojma, ki sta eden drugega jednostavno izključala. Eden njiju se je moral umakniti. In umakniti se je moralo zakonito zastopstvo naroda. Ni se bilo čuditi temu vspricho dejstva, da na Dunaju še danes tavajo v temi glede stvari, ki se tičejo slovanskega juga monarhije. Ne poznajo razmer, ne poznajo duše naroda, ne njegovega stremljenja, ampak udajajo se sugestijam krogov, ki iz nagibov, sovražnih temu narodu, dajejo krive informacije. Zato tudi ne vedo na Dunaju, kaj in kako bi bilo v eminentnem interesu države same — zato je bila vsa državna politika na našem jugu — v monarhiji sami in tudi doli na Balkanu — le ena velika veriga samih zmot.

Politika naše države na slovanskem jugu ni nikdar računala s čustvovanjem in mišljenjem naroda kakor vrhnega faktorja, marveč se je vedno opirala le na dve očesi kakega nasilnega mogotca, ki ni imel ne smisla ne srca za lastni narod, ampak je vedno mislil edino le — na-se! Kakor kričel izgled lahko navajamo dobo nesrečnih Obrenovičev v Srbiji in na dobo okrutneža Stambuljeva na Bolgarskem. Ta politika je ubijala vsako simpatijo in vsako zaupanje balkanskih narodov do naše države, a posledica je bila ne le velikanska izguba na politični moči, ampak ta politika zmot nas je stala tudi nešteti milijoni. Glavni vzrok temu pa je, da imajo na našo državno politiko — notranjo in vnanjo — odločilni vpliv krogi, ki vidijo začetek in konec vse vladne in državniške modrosti v principu: Slovane treba pritiskati ob tla, in če že to ne gre, pa vsaj tiščati ob zid.

Taki krogi so do danes sugerirali Dunaju tudi vso politiko v Hrvatski. Teh nesrečnih krogov priporočene je bil tudi Rauch, češ: državni interes, varnost države zahteva, da je v Hrvatski poverjena vsa moč človeku z železno pestjo, ki bo znal — diese Kerls dort unten im Zaune halten. In Rauch je res držal, kar so pričakovali od njega njegovi protektorji: suspendiral je ustavno življenje, zamašil zastopnikom naroda usta, da je mogel brez odgovornosti ne le prazniti javne blagajne, marveč tudi pobrati denar porabljeni v koruptivne svrhe. Tako je ne le ubijal narod gospodarski, ampak je z denarjem skušal demoralizirati narod: narodovi žulji so se porabljali v protinarodne svrhe. Saj je prišlo že tako daleč, da je mogel ogrski ministerski predsednik javno označiti hrvatskega bana eksponentom ogrske vlade.

To je bilo stanje, ki je tiralo narod naravnost v propast — v popolno gospodarsko, politično in narodno odvisnost od madjarskega imperijalizma. To spoznanje je sklonilo sedanje zastopnike hrvatskega naroda, da so porabili priliko preobrata na Ogrskem, da strmoljavijo Raucha in omogočijo imenovanje dra. Tomašiča hrvatskim banom, sklenivši s tem poslednjim — da si svojim političnim nasprotnikom, a vendar človekom, ki je svojim znanstvenim delom sijajno pokazal vendar svoje hrvatske rodoljubje — pakt, ki mu je namen, da se zagotovi povratek k ustavnemu življenju, k normalnim oblikam političnega življenja!

Bilo je tudi med Slovenci ljudij, ki so v — lepi družbi Frankovcev in furtimašev kričali na vse grlo, da je hrvatsko-srbska koalicijska s svojim paktom s Tomašičem prodala Hrvatsko in izdala hrvatski narod.

očitata, vendar sedaj ni časa za to! Če bi bila le Tilka že zopet zdrava! Moj Bog, zakaj nisem raje jaz zbolela?!

Pogledala je v tla, zmigavala z glavo, potem pa je z roko gladila skrbno zviti recept, ki sem ga jej jaz natiho potegnili iz roke.

— Ali smem iti mesto vas v lekarno? sem vprašal prosoče po kratki pavzi. — Vi vendar ne morete pustiti Tilke — pa četudi spi — kar tako, same!

— Gotovo smete, če le hočete biti tako prijazni! — je odvrnila z otožnim glasom od dolge noči utrujena in blede gospa.

Vzel sem klobuk in se napotil takoj.

Ustavil sem se pred veliko hišo. Nad ročem nočnega zvonca in malo porcelankasto tablico z napisom je še brlela pod šipo mala rudeče svetlikajoča lučka. Potegnili sem za roč.

Skozi majhno kukalno okence se je stegnila drobna, koščena roka po recept.

Čez nekoliko trenutkov so se odprla vrata; zaspan, strnišasto bradat stavec me je prosil naj vstopim. Potem je še-le pričel pripravljati medicino.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Lastna ovira...

Zgodba iz igralskega življenja. — Po Maks Bernu VALO BRATINA.

Med neko pavzo je pristopila „živahna ljubimka“ k meni in me naprosila, naj že danes igrar kolikor možno resno in naj se ne zadovoljem samo z markiranjem, kakor drugi. Tudi ona sama da se potruži v tem pogledu.

— Jaz ne dvomim na vspehu komada, — je dejala; — v tej stvarici tiči mnogo resničnega življenja. Samo za mojo veliko, glavno sceno sem v skrbeh. One sentimentalne točke mi niso prikladne.

Zahteva in prošnja Irme je uplivala. Oba sva zašla v toplejši, živahnejši ton, k je polagoma vzbudil tudi pri drugih zanimanje za igro, ki me je tako prevzela, da sem za kratek čas pozabil na Tilko, njeno

bolezen, kakor tudi svoje lastno stezanje po neznanim sadu in svojo bojazen. — — —

Ko je bila skušna končana, je bilo že tako pozno, da si nisem upal obiskati Tilke še tisti večer, da bi govoril žnjo par besed.

Šel sem naglo v postelj, a spal sem zelo nemirno. Neprijetne, razburiljive sanje so me vedno vzdramljale, še predno sem za pravo zaspal.

Slišal sem odpiranje in zapiranje vrat na koridorju, zdajpazdaj sem zagledal svetel trak, ki je padal v mojo sobo skozi ključavnico, če je hušknil kdo preko koridorja z lučjo; da, zdelo se mi je celo, da slišim osorni in karajoči glas zdravnika, ki je naročeval skrbni mami naj skrbi za Tilko in naj pazi, da se ne bo razburjala.

Pomislil sem na ono Tilkino razburjenje preko dneva in sem si grenko očital. — — —

Ko je posijal prvi jutranji žarek v mojo sobo, se bil že pokoncu. Odprl sem okno in zrl tja ven v moten somrak, ki se je docela zlivljal z jeklenosivo barvo neba... zrak, ki je hladil moja lica in prozorni eter

Tako očitane je mogla narekovati le ignoranca, ali pa — zloba.

Lepo je vslikati: Mi hočemo veliko, svobodno, ujedinjeno domovino! Velik cilj je to — gotovo. Samo neki mali pogrešek ima na sebi. Ta namreč, da se s samim kričanjem in rodoljubnim navdušenjem ne prihaja do njega. Tudi v Hrvatski ne. Realnemu politiku — ko vidi, da je velika pot zagrajena z ovirami — bo prva skrb, da odpravljajo ovire, ki zapirajo pot. Najjednostavnije pravilo, ki si je človek lahko izračunava na prstih svojih dveh rok, govori, da za vsaki cilj, za vsaki namen, za vsako veliko delo **treba ustvariti potrebne pogoje**. A glavni pogoj za osvobodjenje Hrvatske iz dosedanjega žalostnega in sramotnega položaja je ravno: **povrnitev k ustavnemu življenju!!**

Za res poštenega hrvatskega politika mora biti za **sedaj** ta cilj — vse! Gospodje v hrvatsko-srbski koaliciji so imeli le ta cilj pred očmi, sklenivši pakt z drom. Tomašićem.

In niso se motili. Se svojim programnim govorom je ban dr. Tomašić slovesno pokazal, da hoče pošteno delovati v smislu sklenjenega dogovora.

V težkih razmerah — je rekel — v katerih sta se nahajala dežela in vse javno življenje, trebalo je pustiti na strani vse strankarske ozire in **imeti pred očmi samo interes domovine** ter stopiti v stike z merodavnimi faktorji, da se povrne ustavno življenje. Logika nalaga, da se stori vse, kar more služiti v **ojačenje naroda**. Treba najti modus vivendi s strankami, ki sestavljajo hrvatski aabor. Brez ozira na osebna vprašanja treba posvetiti svoje sile splošnemu dobru. Interese stranke treba podrežati interesu dežele. Zavest naroda treba ojačiti s tem, da nas bo videl na delu.

Po povrnitvi **ustavnega življenja** bodi **prvo delo reforma volilnega reda**, da se število volilcev pomnoži. Tu je ban toplo apeliral tudi na Frankovce, zatrdivši, da so v pakt pritegnena samo vprašanja, katerih razpravljanje bo pomenjalo jačenje sile naroda.

Spor radi železniške pragmatike je onemogočil ustavno življenje. Mi stojimo — je zaklical ban — na stališču, da je **izključnost hrvatskega jezika na hrvatskem teritoriju povsem jasna** in da stvar ne more biti predmetom nikakih pogajanj. **Nazori njegovi glede železniške pragmatike** — je naglašal ban — **se popolnoma pokrivajo z nazori koalicije**. Ogrska mora braniti svoje stališče, **hrvatski ban pa mora braniti hrvatsko stališče**.

Ban je odločno oporekal trditvi frankovcev, da se hoče z volilno reformo pomagati Srbom do premoči in jim je zaklical: ako bi skušali s to pretežno preprečiti volilno reformo, **potem vas obtožujem pred vsem hrvatskim narodom!** Kakor strela pa je zadelo frankovce, ko jim je ban še zaklical: jaz zovem one, ki vprašujejo po interesu dežele, one pa, ki vprašujejo, kaj bo z narodno stranko prepuščajam vam!

Tako je govoril Tomašić — kakor hrvatski ban, kakor hrvatski rodoljub. Tako ne govore ljudje, ki hočejo domovino prodati in narod izdati, kakor so zagnali krik ljudje, ki so sami pripravljeni vsaki hip iz strankarskih in osebnih koristi prodati domovino in izdajati življenske koristi naroda. Hrvatsko-srbska koalicija se zaveda prav dobro, da Tomašić ni meso od njenega političnega mesa in da njegova vlada ni še ideal neodvisne hrvatske narodne vlade. Ali sklenila je žnjim pakt, računajoča, da je s tem omogočila prehodni stadij do — boljega. Govor bana Tomašića je dal hrvatsko-srbski koaliciji najsijajnejše zadoščenje: **oni, ki so omogočili korak od Raucha do Tomašića so storili veliko rodoljubno delo.**

Strah za nemški Gradec.

„Grazer Tagblatt“ priobčuje uvoden članek, v katerem slika črno v črno nevarnost, ki da preti celo nemškemu Gradcu od — Slovencev! Omenjeni ultranemški list pravi, da se proces poslovanjevanja vrši sicer polagoma, a sigurno. V mnogih obratih imajo Slovenci že večino!

To vzdihovanje ultranemškega lista je zelo značilno. Za Dunajem je torej prišel Gradec. — Krik glasilo nemško-šovinističnih prismojencev je gotovo pretiran in mu je le namen, da bi tudi v Gradcu izzval proti Slovincem ganjo kakoršna je bila uprizorjena na Dunaju proti Čehom. Vendar pa ni popolnoma neutemeljeno, kar govori o ekzistenci slovenskega življa v Gradcu. Saj bi bilo le naravno, da bi tudi Gradec vedno bolj izgubljal svoj izključno nemški značaj, ker je glavno mesto dežele, ki je po dobri tretjini slovenska. Temu dosledno treba torej računati, da je tretjina onih, ki se na novo naseljujejo v mestu, slovenske narodnosti.

Do pred kratkim seveda ni to v ničemer vplivalo na nemški značaj mesta, ker so se na novo priseljeni Slovenci, ki se niso zavedli svoje narodnosti, pomemčevali. V bodoče se to seveda ne bo več tako lahko godilo.

Vsekako nam je ta strah nemškega glasila lahko v veliko tolažbo in ponos. Posebno naši rojaki na Spodnjem Štajerskem bi iz tega bojnege klica lahko crpali dragocene nauk. Če se že samo graško nemštvo ese pred par tisoč slovenskimi rokodelski-

mi pomočniki in deklami, ter malim številom inteligencije v Gradcu, potem menda ne bi bilo tako težko začeti z energično borbo proti nemškutstvu po onih spodnje-štajerskih gnezdih. Trebalo bi se samo lotiti dela sistematično in resno. — Vsekako pa nam govori ta nemški bojni klic, da se je dosežaj z naše strani obračalo premalo pažnje graškim Slovincem. Trebalo bi torej gledati, da se ustvari tudi med graškimi Slovenci tesno organizacijo, ki bi onemogočala daljno potujčevanje.

Dnevne novice.

Osmi mednarodni socijalistični kongres se bo vršil letos od 28. avgusta do 3. septembra v Kodanju na Danskem. Na dnevnem redu bo med drugim vprašanje brezposelnosti, razoroženja, odprave smrtnih kazni, posledice delavske zakonodaje in organizacija mednarodne solidarnosti.

Češko-radikalna mladina hoče zopet pričeti z antimilitaristično propagando. Klofač se temu protivi, med tem ko dela urednik Hatina na to, da se propaganda nadaljuje. Vsled tega je radikalna mladinska organizacija razdeljena v dva tabora.

Hrvatska stranka v Dalmaciji je sklicala svoj strankin zbor za dan 4. aprila v Spljetu. Razpravljali bodo o stvareh organizacijskih in o aktualnih političnih vprašanjih.

Ogrski trgovinski minister je odvzel poštni debit krščansko-socijalnemu listu „Die Neue Zeitung“, ki se tiska na Dunaju.

Proti germanizaciji pruskih Poljakov je odločno nastopila „Kölnische Zeitung“, eden največjih in najuglednejših nemških listov. V tozadevnem članku pravi, da se pruski državi nikdar ne posreči ponemčiti Poljakov, katerih je na Pruskem tri milijone in pol.

Izvoljski, ruski minister zunanjih stvari misli odstopiti. Pred kratkim je napovedal v dumi pri proračunski debati velik govor o mednarodni politiki, a je potem lepo — molčal.

Domače vesti.

Izletnikom in romarjem povodom praznika sv. Jožefa v Ricmanje. Iz Ricmanj nam pišejo: Vsako leto na praznik sv. Jožefa prihaja v Ricmanje poleg naših — slovenskih „kramarjev“ in „kramaric“ tudi večje število tržaških Italijanov — „barakarjev“ z raznovrstnimi rečmi in igrami, ki so gotovi svojega zaslužka, od nepoštenega izkoriščanja ubogih kmetov. Letos je prišla — med drugimi takimi „barakarji“ — tudi neka Italijanka, ki se je predznila pod umazano ceno prodajati med drugimi tudi razglednice z ricmanjsko panoramo in z napisom: „St. Giuseppe“, ki jih je, ako se ne motim, založila znana slavofobska trgovina Smolars & Nipote. Take razglednice sem videl že pred letom v izložbi imenovanega založnika. V tej izložbi sem videl tudi razglednice iz drugih vasi: Boljunca, Doline, Lokve in Katinare seveda z italijanskimi napismi: „Bagnoli“, „S. Odorico della Valle“ itd., po „Piccolovem“ sistemu. Ali ni to naravnost predrzno in izzivalno? Naše županstvo ne dovoljuje sicer Italijanom prostora za prodajo in igre na praznik sv. Jožefa; dogaja se pa, da ti „trgovci“ puščajo prostor okupirati od kakega prodanega Slovence, a na praznik sam županstvo ne preostaja čas za kontrastiranje žnjimi.

Toliko na znanje slavnemu občinstvu, da ne bode mislilo, da so bile one razglednice z italijanskim napisom naročene od — Ricmanjcev. Minulo soboto in nedeljo se je priklatlilo v Ricmanje tudi več tržaških žepnih tatov, ki so raznim revežem v cerkvi med — službo božjo — spraznili žepce. Orožništvo bi moralo izlasti ob takih dnevih obračati vso pozornost takim pitcem. Omeniti moram, da je bilo prav malo orožnikov. Ko mirni ljudje ne zahtevajo družega, nego da bi mogli Boga moliti v svojem jeziku, tedaj pošiljajo kar cele čete orožnikov; kadar jih je pa treba za tatove, se pa oblasti zagovarjajo, da nimajo na razpolago dovolj orožnikov.

Domačin.

Novi tarif izvožčkov. — Kakor smo že javili v „Edinosti“, stopil je v veljavo nov fijkerski tarif (cenik za izvožčke), ki je v svoji sestavi pravi monstrum in napravljen kakor navlaš, da se bo laže izrabljalo tuje, ker niti Tržačani sami ga ne moremo razumeti.

Ogledali smo si ga malce in na prvi mah nas je dirnulo nemilo, ker je izdan torej od državne najvišje (politične) oblasti za Primorje, kakor naredba c. k. namestništva a vendar predan v promet le v italijanskem jeziku.

Mimo tega, da je tudi mnogo slovenskih meščanov, ki rabijo izvožčke, prihaja mnogo slovenskih ptujcev v Trst; tarif je torej izdan za dvojezično mesto in zahtevamo, da se tiska tudi v našem jeziku.

O nazivljanju raznih krajev v tem tarifu podamo še, ako se ne predrugači, svoj komentar! Za sedaj le-to!

Vedo naj gospodje, da smo tudi mi Slovenci tu in da reklamiramo svoje pravo. Nadejamo se, da se opomore temu, ker drugače bomo prisiljeni zopet govoriti malce o naši „enakopravnosti“ tudi na drugem mestu!

Konsorciju izvožčkov pa polagamo na srce, naj tudi on postopa v to, da bodo tarife dvojezične, ker drugače jih utegnemo iznenaditi, saj menda vozijo tudi osebe slovenske narodnosti; naj posmislijo le na prireditve v „Nar. domu“ ob karjih služijo tudi oni.

Nevarnost za naše pomorščake. — Umevno je, da se sedaj, ko upajo, da dobe vseučilišče v Trstu, Italijani ne ganejo v tej stvari, a mi, ki nimamo takih oziror, opozarjamo naše rojake in brate Hrvate ter druge Slovence na pretečo nevarnost, nazn. na listu „Neue Freie Presse“ z dne 17. III. 1910 št. 16368, kjer pravi:

„Pišejo nam iz Trsta: Sestavil se je teh dni pod predsedstvom gosp. kontreadmirala v p. Geze dell'Adami v. Tarezal odbor, sestojč iz gosp. c. kr. deželnege šolskega nadzornika dr. Kauerja, odvetnika d. r. Rabla, ravnatelja c. kr. meščanske šole Brunlechnerja in gosp. cesarskega svetnika Neumanna, z namenom, da onim dijakom, katerim vsled posebnih krajevnih razmer Trsta, ni bil dosedaj možen obisk nautične (pomorske) akademije in s tem dosega zagotovljene kariere v trgovski mornarici, pomore na ta način, da jim pojde na roko z nasveti in dejanski.

Ta akcija, pozdravljena veselijem tudi od lastnikov ladij, je velikanskega pomena, ker pripomore, da se poprimejo pomorskega poklica, tudi ljudje, ki so bili do sedaj, kakor uči izkušnja izključeni, in pripomore, da se poveča splošni interes za pomorsko trgovino in promet.“

Dunajski list pravi potem, da se namezuje sezidati konvikt za obiskovalce akademije iz ptujine in da se bo uplivalo na ravnateljstvo pomorske akademije na to, da bo ptujim dijakom olajšano učenje in se bolj ubogim tudi denarno pomore. Sredstvo v to svrhu bi se pridobivalo iz radodarnih doneskov.

Krasna ideja!

Torej germanizirati pomorsko službo na vsej črti, uplivati na šolsko vodstvo, spraviti našo učeco, domačo in dalmatinsko hrvatsko mladino ob kruh in to prav lahko, saj je predsednik onemu odboru c. in kr. viceadmiral, ud pa c. kr. dež. šolski nadzornik! Da je namen germanizacija, je popolnoma jasno, saj je v odboru tudi obče znani voditelj tržaških Nemcev dr. Rabl.

In to je zopet avstrijska enakopravnost. Šolski nadzornik, potem ravnatelj šole, katero obiskuje nadpolovica slovenskih otrok, ker jih silijo v to razmere v Trstu, so na čelu takega početja! In gospodje so si izbrali ravno čas, ko se je v državnem zboru zahtevalo od strani Nemcev, da se napravi nemški oddelek na tukajšnji c. k. nautični akademiji!

Ako nismo imeli zaupanja v „nepriistransko“ postopanje bivšega c. kr. drž. šol. nadzornika Leschanowsk-ega, ako nam ni mogel prinesiti prepričanja o nepristranskem postopanju umrli German Swida, ako smo bili prepričani, da postopa gotovo pristranski umrli c. kr. dež. šol. nadzornik dr. F. Perschinka, ki je koj ob svojem nastopu kakor profesor pretel, da dá izključiti in decimirati našo mladino — kako naj zaupamo gosp. d. ru Kauerju c. kr. Nemcu, ki je v zvezi celo z admirali in voditelji nemške stranke in deluje odprto proti nam?!

Čas je, da bi gospoda pri vladi prenehali s takim postopanjem; posoda je polna do vrha in — utegne vzkipeiti.

Zahtevamo in bomo zahtevali tudi na drugem mestu, da se pozove gospoda viceadmirala na red, zahtevamo in zahtevali bomo na drugem mestu, da se odpravijo iz Trsta za našo učeco mladino politikujoče c. kr. drž. nadzornike in ces. kr. ravnatelja šol, obiskovanih od nadpolovice naše mladine.

Ali pa — **dajte nam naše šole!** Potem naj vaši gospodje c. kr. uradniki le naprej politizirajo, toda ne na račun naših žuljev!

„Narodna delavska organizacija“ vabi svoje člane na jako važen društveni shod, ki se vrši danes zvečer, dne 22. marca v društvenih prostorih N. D. O. v ulici Lavatolo št. 1. Na dnevnem redu je za vse člane vevlačna točka: **Poročilo o društvenem podpornem zakladu.** Tovariši, člani N. D. O., udeležite se tega shoda polnoštevilno. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Odbor skupine N. D. O. — Sv. Marko-Strudolf ima svojo sejo danes zvečer ob navadni uri v društvenih prostorih pri sv. Jakobu. Tovariši odborniki, namestniki in zaupniki naj se udeležijo seje točno in polnoštevilno.

Varujte se šarlatanov. — Podpisani sem se pustil pregovoriti po nekem tukajšnjem šarlatanu, ki hodi od hiše do hiše in po vseh javnih lokalih nabiraj naročnike za neki nam nepoznani „Studio fotografico moderno“ in se dal slikati s svojo sopogo.

V moje največje razočaranje in jezo dobil sem slike tako slabo izdelane, da me je sram komu jih pokazati.

Ker to gotovo ni osamljen slučaj, opozarjam svoje sorojake, da se ne pustijo izkoriščati od teh nezmožnih polentarjev. Saj imamo v osebi g. Jerkiča dobrega slovenskega fotografa.

Trst, dne 14. marca 1910.

Andrej Ferfolja.

Nekaj z Vrdelce. Na praznik sv. Jožefa ni bilo najlepše vreme za daljše izlete. Zadolvoljil sem se z malim izletičem na Vrdelco.

Na Školju (Lahi pišejo Scoljo!) sem si ogledal marsikaj in med drugim tudi spominjajočo pok. Godini Vrdeljskemu. Vse, vse me je zanimalo tam, kjer imamo kremenarodnjakov in razna narodna društva. Edino ka. me je žalilo, je bilo, da sem moral poslušati, kako se nekatera deca razgovarja v la. ii! Srečna je bila torej misel ustanovitve sloven. otroškega vrtca, kateri vrlo dobro napreduje, kakor so mi zagotavljali nekateri domačini, s katerimi sem govoril v gostilni „Gospodarskega društva“. Omeniti mi je, da je ta gostilna v prostorih tamošnjega „Pogrebnege društva“ in da je v prostorih tega društva tudi naš otroški vrtec. Gostilna se nahaja neposredno pod novo cesto. Ima lepo dvorano z glasovirjem in orkestronom, istotako lepo predvorano, vrt in več igrališče za kroglice. Postrežba je prav dobra.

Slovenci! Slovani! Porabite vsako primerno priliko in zahajajte v obiske k vrlim bratom na Školju, da jih gmotno podprete in da jim rečete kako umestno besedo glede laškega brbljanja tamošnjih otročaje.

Izletnik.

Novačenje. Včeraj se je naborni komisijski od 198 nabornikov predstavilo 166. Potrjenih je bilo 48 in sicer 8 za mornarico, 40 se jih pozneje uvrsti v čete.

Oceno o nedeljskem „Prvem ljudskem koncertu“ priobčimo v jutranji številki.

Divji lovec. To krasno narodno igro s petjem uprizori St. Jakobška „Čitalnica“ na velikonočni ponedeljek popoldne ob 4. uri v dvorani „Narodnega doma“ pri sv. Ivanu. Svira popolni društveni orkester. Po predstavi se bo vršil ples do polnoči. Ni treba še posebej povdarjati, da nam bo nudila ta predstava zopet izrednega užitka, saj je igra že povsod poznana in tako priljubljena, da privabi vedno mnogo občinstva; zato upamo, da bo tudi pri tej predstavi poset obilen posebno, ker jo uprizore vrli „Čitalniški“ diletantje.

Tržaška mala kronika.

Smrti padec. Včeraj zjutraj zgodaj se je 52letni Josip Lukmann, pleskar v Lloydovem arzenalu podal kakor navadno na delo in sicer na parnik „Stambul“, ki ga tamkaj popravljajo. Komaj je prišel na krov, se je spodtaknil, padel v morje in utonil. Po konstatiranju smrti od pristojne oblasti so truplo prepeljali v mrtvašnico pri sv. Juštu.

Predrzen in nasilen tat. V noči od 10. na 11. t. m. je 33-letni Josip Vidulić doma iz Rožane v Dalmaciji kurjač na parniku „Ludovica“ Avstro-Amerikane vodil Stepana Stekovića, tudi kurjača na omenjenem parniku po raznih krčmah. Vidulić je silil Stekovića piti vino in druge opojne pijače v toliki meri, da se je popolnoma opil. V tem pijanem stanju je Vidulić vzel Stekovića ruto, v kateri je bilo zavitih 15 zlatih napoleonov, potem ga je ostavil. Stekovića so potem ob 4. uri zjutraj našli ležati popolnoma pijanega na tleh v ulici della Sanità.

Včeraj po noči se je Vidulić nahajal v kavarni „All' Evropa felice“ v družbi nekakega Ivana Stolkovića z Grete št. 4. Ker je bil poslednji precej natrkan, mu je Vidulić s silo vzel iz hlačnega žepa novčarko, v kateri je bilo 30 K ter je potem zbežal. Vsled krika okradenca je pa neki redar tekkel za predrznim tatom ter ga vjel in aretiraj. Sedaj bo moral odgovarjati pred sodiščem za obe tatvine.

Žepni tatovi rabili nož, ker niso vspeli v svojem poslu. V nedeljo popoldne so na trgu Barriera stali v gruč s svojimi rodbinami bratje Ivan, Josip in Matej Čuk, prva dva delavca v Lloydovem arzenalu, tretji železničar. Približale so se jim počasi tri osebe in dočim se je eden njih začel razgovarjati z Josipom in Matejem Čukom, sta druga dva skušala Ivanu Čuku iztrgati s telovnika uro in verižico. To nakano je pa zapazila hči poslednjega, osemletna Marija, ki je takoj opozorila oba strica, kaj da namerava neznanec z njenim očetom. Druga dva brata sta se takoj približala, a tedaj je eden lopovov potegnil iz žepa dolg nož in je skušal zabosti Josipa Čuka v trebuh, a ta se je naglo umaknil in z vso silo udaril napadalca po roki, da mu je nož odletel daleč proč na trg, kjer so ga pozneje našli. Pri tem se je pa Josip Čuk precej težko do kosti obrezal na desni roki. Napadalec je s tako silo zavil nož proti Čuku, da bi ga bil gotov usmrtil. Pripomniti treba, da je mej dogodkom eden lopovov stal na straži.

Na krik žensk, ki so bile z brati Čuk so prihiteli redarji, ki so aretirali vse tri lopove. Ko so jih vedli na inspektorat v ul. Parini, je eden aretirancev vrgel proč drug dolg in oster nož, ki ga je pa pobral redar.

Trije lopovi se imenujejo: Josip Piciga, star 33 let, iz Dekani, Anton Pencio, star 40 let, iz Trsta in Peter Metulio, star 26 let, isto iz Trsta, vsi trije težaki in že kaznovani. Pencio, ki je izgnan iz Trsta, je policija dovolila tu bivanje na poskus.

Koledar in vreme. — Danes: Benvenut šk. (Vel. torek). — Jutri: Viktorjan muč. (Vel. sredo).

Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 10° Cels. — Vreme včeraj: deloma oblačno, močan veter.

Vremenska napoved za Primorsko: Semterja oblačno. Močni vetrovi. Temperatura malo spremenjena. Vreme lepše, ali nestanovitno.

Tržaška gledališča.

POLITEAMA ROSSETTI. Danes se Zaccani s „Hamletom“ poslovi od tržaškega občinstva.

Društvene vesti.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu. Veselični odsek ima danes v torek ob 8. in pol uri zvečer sejo v restavraciji „Balkan“.

„Klub slovenskih tehnikov v Pragi“ si je izvolil za drugi semester tekočega leta sledeči odbor:

Predsednik: tov. G. Gulič, kand. stroj. ing., podpredsednik: tov. R. Lončar, stud. ing., tajnik: tov. M. Dolinar, stud. arhit., blagajnik: tov. G. Zupančič, stud. str. ing., knjižničar: tov. A. Osvald, stud. ing., preglednik: tov. Mačkovec, kand. ing. in tov. J. Leben, stud. ing.

Glasbeno društvo „Trst“ vabi vse p. n. igralce na vajo, ki bo danes v torek v društvenih prostorih ob 8. uri zvečer. — Jutri v sredo bo pevska vaja za mešani zbor. Vsprejemajo se novi pevci in pevke.

Gospodarstvo.

Jadranska banka v Trstu. Dne 20. t. m. vršil se je v prostorih bančnega posloplja IV. redni občni zbor delničarjev „Jadranske banke“ v Trstu. Občnega zbora se je udeležilo 33 delničarjev, kateri so zastopali 2930 delnic z 291 glasovi.

Predlog upravnega sveta glede razdelitve čistega dobička per K 257.815,72 je bil enoglasno vsprejet in se vsled tega izplača za leto 1909 6 odstotna dividenda, t. j. 24 K po delnici, počenši od 1. aprila t. l. — Rezervnim zakladom je bilo dodeljenih K 45.000, pokojninskemu zakladu kron 2500, v dobrodelne namene K 2578,15 in znesek K 11811,11 se je prenesel na novi račun. Po navedenih dotacijah bo znašal redni rezervni fond banke K 120.000, izredni K 70.000, in pokojninski K 18.000, skupaj K 208.000, kar odgovarja kvoti K 27,74 po delnici.

Računski zaključek za leto 1909 izkazuje sledeče stavke: Aktivna: gotovina v blagajni: K 264.881,21, menice K 2.965.374,90, vrednostni papirji K 566.233,51, dolžniki K 10.242.898,50, nepremičnine K 260.050,17, inventar K 27.452,55, skupaj K 14.326.890,84. Pasiva: delniška glavnica K 3.000.000, rezervni zakladi K 160.500, vloge kron 3.298.544,63, upniki K 7.372.598,95, transktivne obresti K 47.577,52, trate K 188.994,02, nedvignena dividenda K 860, čisti dobiček K 257.815,72 skupaj K 14.326.890,84.

Skupni promet v letu 1909 je znašal K 717.205.923,38 in povišal se je torej proti letu 1908 za K 108.999.030,80. Tekom leta 1909 kooptirani član upravnega sveta gosp. Fran Arnold, kr. javni notar v Zagrebu, je bil enoglasno izvoljen in tudi vsi člani nadzorstvenega sveta so bili per acclamativnem enoglasno zopet izvoljeni. V odsotnosti predsednika je podpredsednik banke, gospod dr. Gustav Gregorin poročal o delovanju in napredku zavoda v minošem letu in spominjal se je tudi zaslug umrlega člana upravnega sveta, gosp. dr. Frana Vrbanića.

Na predlog gosp. dr. Otokara Rybára sklenil je občni zbor enoglasno, podeliti fondu a slovensko trgovinsko šolo v Trstu znesek K 3000.

Iz letnega poročila banke moramo še omeniti, da filijalka „Jadranske banke“ v Opatiji dobro napreduje in da je bila Jadranska banka pri zadnji emisiji 4 odstot. avstrijske kronске rente v znesku kron 140.000.000 oficijelno sprejeta v dotični bančni konsorcij.

Povišanje delniške glavnice Jadranske banke v Trstu. V seji upravnega sveta z dne 20. t. m., ki je sledila IV. rednemu občnemu zboru, sklenil je upravni svet, upoštevaje napredek in razvit zavoda in uporablja se s. č. pooblastila občnega zbora z dne 14. marca 1909, povišati delniško glavnico „Jadranske banke“ od K 3.000.000 na K 4.000.000 z izdajanjem novih polnovplačnih 2500 delnic po K 400 nom. Kakor se nam poroča, vršila se bo subskripcija od 15. do 30. aprila t. l. in se pogoji te nove emisije v kratkem objavijo. „Jadranska banka“ v Trstu izplačevala je v zadnjih letih 6 odstotno dividendo in ker je takorekoč gotovo, da se bo v naprej še bolj razvijala in napredovala, zamoremo nakup delnic vsem kapitalistom kot dobro investicijo denarja najtopleje priporočati. Rezervni fondi Jadranske banke narasli so od njenega postanka t. j. v 4 letih že na K 208.000, tako da je notranja vrednost delnic že danes K 430 po komadu. Še tekom tega leta resp. v najkrajšem času bodo delnice „Jadranske banke“ notirane v uradnem kurzem listu tržaške borze.

Ústřední banka českých spořitelén v Pragi. Pri blagajnah centrale v Pragi kakor i njenih podružnicah v Brnu, na Dunaju, v Lvovu, v Černovicah in v Trstu Piazza del Ponterosso št. 3 se pričnejo izplačevati z dnem 29. t. m. brez vsakega odbitka k 1.

aprilu t. l. izžrebani papirji in dospeli kuponi 4 1/2 %, komunalnih, 4 %, komunalnih in 4 % železničnih obligacij deželne banke krajevine Galicije in Lodomerja z veliko vojvodino Krakovsko. S 1. aprilom t. l. se nahaja v prometu K 14.124.200 — 4 1/2 %, komunalnih obligacij, dospeli kuponi znašajo K 317.794,50, odplačila glavnice K 223.600; 4 %, komunalnih oblig. cirkuluje K 28.120.600, dospeli kuponi znašajo K 562.412, odplačilo glavnice K 168.800; 4 % železničnih obligacij cirkuluje K 43.554.400, svota dospelih kuponov znaša K 871.088, odplačilo glavnice K 25.600. Navedene obligacije kakor i ostale papirje prodaje in kupuje menjalnica Ústřední banka českých spořitelén, podružnice v Trstu najkulantnejše.

DAROVI

Za svetoivansko podružnico družbe DCM darovali so: Kornelij, ker ni videl „Ciganov“ 1 K, a Mikeluc in Schmidt 1 K, ker so Sokolke zapele v Trebčah. Skupaj 2 kroni.

Za podružnico DCM na Vrdele je nabrala g. Josipina Majcen v gostilni Kovačič in sicer darovali so gg.: Fran Prelc, Ivan Cucek, Blaž Bresič, M. Kramar, Fran Kovačič, Josipina Majcen Fran Perhinek po 1 K. Fran Mele in Švara po 20 stot. Srčna hvala vsem darovalcem. — Rodoljubi, posnemajte tramvajske uslužbenice.

Namesto ob obletnici svoje žene Kristine daruje Matija Antončič, mizar v Lloydovem arzenalu, za DCM 4 krone. — Denar hrani uprava.

— Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Greti nabralo se je med zborovalci po občnem zboru „Konsumnega društva“ v Rojanu v protest proti drznemu napadu v listu „Slovenec“ za prekoročno družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani K 16,20.

— V isti namen nabral je mali Franjo ob priliki godovanja svoje matere K 2,60. — Srčna hvala vsem darovalcem!

Vesti iz Goriške.

Občinsko-kreditni zavod na Goriškem. V včerajšnjem članku pod tem naslovom je bil peti odstavek zalomljen: Odstavek se glasi:

V ta namen so nastali drugod, navadno kakor podružnice hipoteknih zavodov, občinski kreditni zavodi katerim je baš naloga podeljevati občinam in drugim slično osnovanim skupščinam, posojila brez hipoteke, ki se razdolžujejo s primeroma pičlimi letninami. Taki zavodi obstoje na Nižje in Gorenje Austrijskem na Moravskem, v Sloveniji, tako tudi na Češkem in v Galiciji, kjer se bavijo z občinskim kreditom dotične dež. banke, ki pa imajo obsežnejši in raznovrstnejši delokrog.

x **Na ženskem učiteljskem** v Gorici se pričnejo zrelostni izpiti 2. maja ob 8. uri predp. Izpiti vsposobljenosti za meščanske in ljudske šole pa 9. maja ob 8. uri predpoludne. — Temu bodo sledili izpiti

TRŽAŠKI SLOVANI in posebno okoliščini ki prihajajo v mesto po raznih opravilih, imajo najlepše in najprimernejše zbirališče v dobropoznamni

„Kavarni Universo“ ki se nahaja na trgu pred „Narodno domom“ št. 1, upravlja nasprotni restavracije „Balkan“. V kavarni so poleg izvrstne kave na razpolago vsakovrstni likerji in razni slovenski, nemški in laški časniki in vse boljše ilustr. revije. Za obilen obisk se priporoča **FRANJO BOJC**.

ZALOGA
Mineraln. superfosfata
in drugih raznovrstnih u-
metnih gnojil :: v Trstu
Via Paduina 4.

Jadranska banka v Trstu

Občni zbor delničarjev „Jadranske banke“ v Trstu z dne 20. t. m. je sklenil izplačati iz dobička za leto 1909

6% NO

dividendo. Vred tega se bo izplačevali kupon št. 4 počenši s 1. aprilom t. l. po

kron 24.—

V TRSTU, dne 21. marca 1910.

UPRAVNI SVET.

Po dolgi in mučni bolezni je izdihnil sinoči svoje blago dušo v starosti 45 let

Avgust Costantini

trgovec

previden svetotajstvi za umirajoče. Uzaljena soproga Julija roj. Jonko, sina Karol in Josip, hči Julija, mati Ana udova Costantini, bratje Fran, Alojzij in Benedikt in sestra Angela udova Sirola naznanjajo tudi v imenu drugih sorodnikov to nenadomestljivo izgubo prijateljem in znancom.

Pogreb se bo vršil jutri v sredo ob 4. uri popoldne iz lastne hiše št. 378 na Opčinah na tukajšnje pokopališče.

OPČINE, dne 22. marca 1910.

Brez vsacega posebnega obvestila.

Pogrebno podjetje Capellan.

Mnenje gospoda dra. V. Slavika prof. v Pragi

na c. kr. vseučilišču.

G. J. SERRAVALLO

Trst.

Potrpujem jako rad, da sem dosegel v mnogih slučajih z Vašim izdelkom **ŽELEZNATO KINA-VINO SERRAVALLO** (Vino di China Ferruginoso Serravallo) v mnogih slučajih malokrvnostl jako dobre vspehe. Ker se isto vsled svojega izvrstnega okusa jako razločuje od drugih izdelkov te vrste, je bolniki jako radi pijejo.

PRAGA, 30. septembra 1903.

Prof. Dr. SLAVIK.

Veliki kinematograf BELVEDERE
TRST - ulica Belvedere 19 - TRST

TRI NOVOSTI! Od torka 22. do 24. marca 1910 **TRI NOVOSTI!**

1) **Udarec z bokserjem**, sijajna projekcija po naravi. 2) **Chopin in Georges Sand**, umetniška zgodovinska projekcija s spremljevanjem klavirja in mandolina. 3) **Družina Mistingetti** pri fotografu, komični prizor.

Prvi sedeži 40 st., II. 20 stot. Otroci in vojaki 10 stot.

K 1'60, K 2, K 2'40, K 3'20, K 4, K 5

DOBE 100 NAJLEPŠIH IZBRANIH VELIKONOČNIH RAZGLEDNIC
PREPRODAJALCI V SLOVANSKI KNJIGARNI IN TRGOVINI PAPIRJA JOSIPA GORENJEČ V TRSTU, ULICA VALDIRIVO (KRAJ KAVARNE NEW-JORK). PROSI SE PRAVOČASNIH NAROČIL. — PRI PISMENIH NAROČILIH ZADOSTUJE, DA SE NAVEDE CENA IN ŠTEVILO RAZGLEDNIC.

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO

PO ZMERNIH CENAH

RAFAELE ITALIA

TRST - V/A MALCANTON - TRST

Kranlinca in posojilnica v Dollni
reg. zadr. z neomejeno zavezo.

VABILO na

redni občni zbor

ki se bo vršil

dne 4. aprila ob 3. in pol uri popol.

v lastnih prostorih v Dollni.

DNEVNI RED :

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Računski zaključek za II. upravno leto 1910
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, vrši se drugi občni zbor pol ure kasneje na istem mestu in s istim dnevnim redom, ki sklepa veljavno ob vsakem številu navzočih članov.

CARLO STRUKEL

prodajalnica drobnarij in igrač

TRST - Corso 34 - TRST

Galanterije iz usnja, Potne torbe

Ovratnice, dežniki in palice.

Specijaliteta : Potrebščine za hribolazce.

Majcen Miloš ..

mizar - Trst - ulica Leo št. 2

priporoča slavemu občinstvu

svojo mizarnico.

Izdela vse vrste, tudi

NAJFINEJŠE POHIŠTVO

Tovarna cevi in cementnih plošč, teracov, betona in artificialnega kamna s zalogo cementa

Aristide Gualco - Trst

ulica San Servolo št. 2 Telefon 21-42.

za ženska ročna dela in pa za otroška zabavišča.

Prošnje je vlagati na ravnateljstvo do 15. aprila t. l.

x Rusjanov letalni stroj. Meseca decembra smo poročali o poskusih Rusjana z aeroplanom na Velikih Rohaj. Takrat se mu je zgodila nesreča, da je stroj trčil v neko kočijo in se je bil pokvaril. Gosp. Rusjan pa je žilave in energične naravi in se ni dal preplašiti s takratnim neuspehom. Nemurno je delal poprave in v četrtek je napravil zopet novo poskušnjo. Nabavil si je nov motor. K poskušnji je povabil na Velike Roje razne gospode in tudi častnike goriške posadke. Prišel je tudi general-brigadir.

Rusjan je zasedel okoli 4. ure pop. svoj letalni stroj tik ob železniški progi in se je spustil z veliko naglico preko Vel. Roj do mirenske ceste. — Vendar stroj se še ni bil vzdignil v zrak. Ko pa se je obrnil, se je letalni stroj dvignil za par metrov v zrak in že se je mislilo, da se poskušnja posreči.

Vendar v tem trenutku je potegnil nasprotni veter, ki je nagnil letalni stroj na levo stran. To je bil vzrok, da so peruti stroja vdarile ob tla. Vsled tega se je stroj nagnil zopet na nasprotno stran in se je z Rusjanom vred parkrat preobrnil in končno obežal.

K sreči se Rusjan ni nič poškodoval, letalni stroj pa se je polomil in treba bo precejšnjih poprav. Gosp. Rusjan je izjavil, da bo vstrajal pri nadaljnjih poskušnjah.

Razne vesti.

Kakšno bode dekle, ki je hočeš poročiti? Na to vprašanje odgovarja pokojni francoski humorist Mas O' Reil v svojih zapiskih. On piše: Poroči dekle, ki je manjše postavne nego ti. Ne poroči dekleta, ki se ne ume pristrčno smejati. Značaj osebe spoznaš po načinu, kako se smeje. Ne poroči dekleta, ki se smeje prisiljeno. Poroči dekle, ki umeje šalo, ki zna ceniti humor in jemlje vse dogodjaje od dobre strani. Ne jemlje dekleta, ki vse graja in se posmehuje svojim prijateljem, kakor hitro jim je obrnilo hrbet. Vzemij žensko, ki ima dobro besedo v obrambo ljudij, katere se v njeni prisotnosti opravlja. Ako vodiš svojo zaročenko v gledališče in si nisi že vnaprej preskrbel sedežev, poroči jo, če so sedeži ob vajinem prihodu vsi razprodani, a tvoja zaročenka veselo in neprisiljeno meni: „To nič me de. potem pa pojdiva na galerijo; glavna stvar je, da se zabavamo!“ Tako dekle je „dobra duša“; izhajal boš dobro z žensko, ki se zadovoljuje sedeti s svojim možem prav zdej, ko se je v življenju pripetilo, da so vsi prvi prostori zasedeni. Če srečaš berača in mu hočeš kaj podariti, ne poroči ženske, ki ti v tem slučaju pravi: „Morda je slepar, ki ponese denar v krčmo!“ Če si pa ti napravil tako opazko in ti ženska odgovori: „Le daj mu, mrzlo je, in čašica vina mu stori dobro“ — potem jo le poroči. Vzemij žensko, ki je zdrava in ima dober tek. Ne vzemi pa take, ki pri vsaki jedi neveselo izbira. Ne vzemi ženske, in naj si pripada kateremu koli sloju, kateri se dozdeva zamalo voziti se v tramvaju ali pa v kupeju tretjega razreda, kadar v drugem razredu ni prostora. Skušaj spoznati, kako se vede zjutraj, ko se je vzbudila, ako se jo je zbudilo mahoma iz najboljega sna. Ako se je vzbudila s smehom, tedaj jo vzemi. Ne vzemi je pa, če se ji stemni čelo in pravi: „No, kaj pa to pomeni?“ Iz tega lahko razvidiš, da takšna ženska ni prijazna in ni vesela. Ta poskušnja je nezmotljiva. Ne vzemi take ženske, ki meče račune liferantov malomarno v koš in jih ne plačuje. Ne vzemi take ženske, ki ima manire takozvane „boljše družbe“. Mlado dekle, ki shranjuje svoje smehljaje za tujce in je slabe volje z domačini, ni za možitev. Dokler boš zaročen s tako damo, se ti bo gotovo prav pazljivo vedla, kar je docela naravno: si ji pač še tujec. Pa le bodeš prepričan, da kakor hitro se žnjo poročiš, bo s teboj ravnala kakor z domačini. Vzemij tako dekle, ki ima prijeten glas in ki ti gleda v obraz, kadar s teboj govori. Ako obiščeš kako žensko, katera te pusti čakati pol ure, predno se napravi, da te sprejme, ne poroči je. Če pa pride takoj kakoršna je, v domači obleki, je to znamenje, da je praktično dekle; vzemi jo posebno tedaj, ko se ne oprošča, na dolgo in široko ker te je sprejela v domači obleki. Poroči dekle, katero svojemu očetu zvija svalčice, katero pazi in skrbi za red v očetovi sobi, katero seda svojemu očetu na kolena, ga boža in se zanima za vse njegove razmere. Mlado dekle, ki ljubi svojega očeta, ki mu skrbno pregleda obleko, predno gre iz hiše, ki mu veže kravato in pazi, da mu niso rokavi jopiča daljši od rokavov površnika, tako dekle, ki svojega očeta skrbno pregleda, predno se ta odpravi z doma in ga poljubi in še enkrat poljubi in pozdravi, tako dekle bo najboljša soprog... Srečen je tak oče, ki ima tako hčer in srečen bo mož, ki dobi tako ženo...

Trgovina z lončevino, na lepi poziciji prda se takoj. Proda se tudi kavarna z biljardom. Agencija Acquedotto 6 873

Zobotehniški pomočnik z tri-letno praktično izobrazbo pri kakem zobozdravniku v Trstu ali v drugem mestu. Naslov pove in sicer oddelek Edinosti. 700

Dve veliki sobi s kuhinjo in vodo v kuhinji se odda takoj poštenu družini. Ulica dei Fabbri šte. 1, prvo nadstropje, vrata šte. 6. 777

Kožuharska tovarna sprejme za takojšnji nastop spretnega književodjo, ki je tudi korespondent mora govoriti razum nemškega jezika, slovenski ali hrvaški, event. italijanski, večš strojeplajsa in steno-grafrje. Prednost imajo samci in oni, ki poznajo kožarsko stroko. Ponudbe na Kožarsko tovarno: And. Jakil — Rupa p. Miren pri Gorici. 461

Gostilna „Zur Stadt Cilli“ ulica Miramar 19 na novo otvorena, ima na razpolago pijače iz najboljših kleti in jedil prve vrste, vedno pripravljenih. Pripoča se savnemu občinstvu za obilen obisk Ludovik Mateliki, gostilna. 454

Dobro glasovir se proda po nizki ceni. Naslov pove in sicer oddelek Edinosti. 2000

Iščem službo kot interjevalec pri kakem denarnem zavodu, kot agent sluga ali sploh primerne službe. Govorim in pišem slovenski, hrvaški in italijanski. — Posojam dobra spričevala. Ponudbe daja in sicer oddelek Edinosti pod šte. 2000.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

Dr. J. Čermák || V. Tuscher

zobozdravnik || koncesij. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma št. 13, II, n.

POSTELJNA MOKROTA

Popolno ozdravljenje zajamčeno. Brezplačna navdila. Naznaniti je starost in spol. Mnogo zahvalnih psem na razpolago. — Zdravniško priporočeno.

INSTITUT „SANITAS“ VELBURG P. 345. BAVARSKO.

V najem se oddajo bicikli

zaloge dvokoles

in šivalnih strojev rabljenih po zelo nizki ceni in tudi na obroke.

TRST, Via Scorzeria šte. 12

V. Osvaldella

Ob nedeljah in praznikih odprto do 4. popold.

Ugodna prilika.

Za velikon. praznike.

Ugodna prilika.

Dobropoznano skladišče izdelanih oblek v ulici Arcata šte. 1 (nasproti gostilni „All' Antico Usaro“) opozarja slavno občinstvo, da je došla velika zaloga izdelanih oblek za moške, dečke in otroke v modernih deseni. Velik izbor možkih oblek. POSTREŽBA TOČNA.

Moške obleke . . . od K 16 do 60 **Suknene blače** . . . od K 4 do 15
Obleke za dečke od K 13 do 30 **Delavske hlače** . . . od 2.50 do 5
Obleke za otroke od K 5 do 20 **Črne obleke** . . . od K 29 do 45
Naj nikdo ne pozabi poslužiti se tako redke prilike! **VIKTOR PISCUR.**

NOVO POGREBNO PODJETJE

H. Stibiel in drug se je preselilo na Corso 49 (Piazza Goldoni) Tel. 1405.

z bogate opreme za vsako vrstni pogreb. in prodajal nico mrtvaških predmetov in vsakovrstnih vencov iz umetnih cvetlic perle, porcelana. — Velika zaloga

voščenih sveč
Predaja na dekelo in drobno.

Pozor. - Via S. Caterina št. 7. - Pozor.

Priporoča se slavnemu občinstvu na novo opremljeno prodajalnico vina in piva in vsakovrstne slanine

Trst, Via S. Caterina šte. 7

BUFFET s stolicami, kjer se dobi lahko dober zajutrek in se malo potroši. Vsak čas gorke dunajske in kranjske klobase, Kaiserfleisch in kuhana panceta. Toči se izvrstno vino: vipavsko, kraški teran, istrsko in dalm. vino

Dreherjevo pivo prve vrste.

Velika zaloga praških in graških gnjati, kakor tudi raznega salama in sira.

Za gostilničarje in krčmarje znižane cene.

Via S. Caterina 7. **IVAN ŠIRCELJ.**

Jabolka

razpošilja v vsaki množini 100 kilo po Kron 24. — In 28. — iz kolodvora Litija in po povzetju

IVAN RAZBORSEK, Smurtno pri Litiji.

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Ponte della Fabra 2 | ul. Posta Nuova (vopal Torrente) | Alla città di Londra
Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke, oblek za otroke. Površini, močne jope, kožuri in drugih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski točen. Nepremočljivi plašči (pristni, anglski). Spacijaliteti: blago in izumerskih stvari. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizki cenah

PRODAJALNICA ŠVICARSKIH UR

JOSIP OPPENHEIM

ur in izdelovalci časomerjev

Trst, Corso šte. 5 (blizu knjigarne Vram)

BOGATA IZBERA zlatih, srebrnih in kovinskih ur.

Stenske ure s modernim zvonilom. PRSTANI, UHANI, VERIŽICE itd. po zmernih cenah.

Popravljanje se izvrši po dog. cenah in z garancijo

Kje????

se dobi po nizki ceni suho grozdje vsake vrste in orehe, rožiče in rujavi sladkor?

Pri A. GODNIKU

v ulici San Giovanni šte. 8, kateri je bil minolo leto v ulici Nuova.

Nova prodajalnica

F. Hörmann, Trst

ulica Siosue Carducci 20, Trst

TELEFON 896.

Velika zaloga steklenih šip ter navadnih in dvojnih zrcal. Kristali vsake velikosti. Specijaliteta: stekleni ventilatorji. Posode za ribe. Zaloga okvirjev. Sprejme vsakovrstne poprave, prevlačanja s steklom, verande itd. Telefon 896. Zalagatelj stavb. podjetnikov

Slavno občinstvo pozor!

V avoovtorjeni trgovini se slanino, prekajenim in svežim svinjskim mesom, na trgu della Barriera vecchia šte. 9, se vsakomur postreže z izvrstnim, prve vrste blagom, kakor: klobasami kranjskimi in dunajskimi, furlanskimi in ogrskimi salami, vsakovrstnim sirom in razno vrst. delicatesami. Cene zmerne. — Postrežba točna. Za obilen obisk se priporoča **MARUŠIČ.**

Guido Levi Minzi

Nova in bogata zaloga

vsakovrstnega

POHIŠTVA

Spalne in jedilne sobe na labero.

Najnovejši uzorci.

Trst, Via dei Rettori št. 1

Telefon št. 71 Romano IV.

Nepremočljiva pregrinjala:

za voze, wagone, kerjave, blago itd.

Izposojuje pregrinjala.

Ivan Sivitz

Trst, ul. G. Gallatti 6.

Bogomil Pino

blizni urar v Sezani ima svojo

ново prodajalnico ur

v TRSTU, ulica

Viacen. Bellini 13

nasproti cerkve sv. Antona novega.

Vsakov. verižic po tov cenah.

Zaloga in izdelovalnica glasovirjev

C. Olivo, Trst

ulica Geppa 16., I. nadstr.

Glasovirji in Pianini — Orkestroni zadnjih novosti

Prodaja — Menjava — Posojaje.

Uglašanja in popravljanja. — Cene zmerne.

PRODAJALNICA SLANINE

IVAN SUBAN, TRST

ulica della Caserma št. 13.

TOČI SE izvrstno **DREHERJEVO** pivo vedno sveže.

Prodajam tudi izvrstne praške in graške gnjati, kranjsko in štajersko perutnino, dunajske in kranjske klobase ter raznovrstno sir in salame.

Izvrsten zajutrek.

ANTON REPENŠEK

književnik v Trstu, via Ceclia 9

priporoča slavnemu občinstvu

svoje moderne urejene delavnice,

v kateri se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča dela točno in po zmernih cenah.

SVOJI K SVOJIM!

Jure Karaman

Zaloga vina: V. Tintore 10. Gostilne: Via Scorzeria 4 in V. Valdirivo 14.

Gosp. Jure Karaman iz Krle (Jesenice) dala ocena izločil je na zadnji mednarodni razstavi v Parizu svoja izvrstna dalmatinska vina (črna, bela, opolo in refosk) in bil odhkovar z diplomom zlate kolajne in častnim križcem (Diplôme de Médaille d'or avec Croix d'Honneur du Mérite.

DANIELE PILLIN

TRST - ulica Acquedotto 94

TELEFON 241

Velika zaloga gašenega in živega apna.

Tovarna cementnih plošč in zaloga ogilja za peči.